

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра «Проектування технічних систем»

«Затверджує»

Завідувач кафедри

Семірнєнко Ю.І.

« 19 »

06

2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Інтелектуальна власність

Спеціальність: 141 Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка

Освітня програма: "Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка"

Факультет: Інженерно-технологічний

2
Робоча програма з Інтелектуальної власності для студентів спеціальності
141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Розробники: к.е.н., доцент Тарельник Н.В. ТН

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри *Проектування технічних систем*.

Протокол від "9" червня 2020 року №10

Завідувач кафедри ПТС Семірненко Юрій Іванович

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____

Декан факультету _____

М.Я. Довжик

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____

А. Гай

Зареєстровано в електронній базі: дата: 18.06 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5/3	Галузь знань: 14 Електрична інженерія Спеціальність: 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка.	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 3		2020-2021й	
		Курс	
		1м	1м
		Семестр	
Загальна кількість годин – 150/150		2-й	
		Лекції	
		30 год.	8
		Практичні, семінарські	
		16год.	12
		Самостійна робота	
		104год.	130
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітній ступінь: магістр		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 51,1/48,9 (46/44)

для заочної форми навчання - 20/130 (13,3/86,7)

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: полягає в ознайомленні з загальними питаннями винахідницької, патентної і раціоналізаторської діяльності, основами законодавства України з питань промислової власності та охорони прав на винаходи.

Завдання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні відомості про систему промислової власності, винаходи та корисні моделі, правила складання заявки на винахід, методику проведення патентних досліджень

вміти: написати формулу винаходу, оформити заявку на видачу патенту.

1. Програма навчальної дисципліни

(затверджено Вченою радою СНАУ № 10 від 23.04.2018р.)

Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність

Тема 1: Поняття інтелектуальної власності

Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності і як система суспільно-правових відносин. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. Поняття використання, управління, та комерціалізації інтелектуальної власності. Вивчити структуру патенту і його опису.

Тема 2: Система права інтелектуальної власності. Система інтелектуальної власності. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Тема 3: Авторське право. Поняття, основні задачі та функції, принципи та джерела авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Виникнення та здійснення авторського права. Розпорядження авторськими правами, авторський договір. Визначення технічного рішення.

Тема 4: Суміжні права. Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.

Змістовий модуль 2. Процедура подання заявки на одержання патенту України на винахід

Тема 5: Винахідницька робота під час створення винаходу

Джерела інформації Сутність будови та методика користування міжнародною класифікацією та патентною інформацією Методи винахідницької та пошукової роботи під час створення винаходу. Створення формули винаходу.

Тема 6: Пошукова робота під час створення винаходу. Поняття та ознаки винаходів. Класифікація об'єктів винаходів

Тема 7: Правові основи патентування винаходу

Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі . Правова система подачі заявки на винахід. Створення опису винаходу.

Тема 8: Організаційні основи патентування винаходу. Перелік і зміст документів на винахід. Принципи формування формули винаходу. Запитання для самостійного контролю.

Змістовий модуль 3. Патентна інформація і документація.

Тема 9: Експертиза заявки на винахід.

Існуючі системи експертизи. Загальні положення про внесення змін у заявку за результатами її експертизи. Оформлення прав на винахід.

Тема 10: Порядок видачі патентів за результатами експертизи. Оскарження рішення експертизи. Порядок отримання патенту в Україні.

Тема 11: Основні джерела правової охорони інтелектуальної власності.

Основні джерела правової охорони. Правова охорона авторського права та суміжних прав. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. Патентний пошук.

Тема 12: Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності

Міжнародні договори, конвенції, угоди та регіональні організації з питань охорони об'єктів інтелектуальної власності. Втрата прав патентоутримувача та визнання патенту недійсним.

Тема 13: Основні види ліцензій.

Класифікаційні ознаки ліцензій. Нормативні положення ліцензійної діяльності в Україні. Структура наукового відкриття. Економіка винаходу. Комерціалізація інноваційних рішень на підприємстві. Оформлення матеріалів на корисну модель (пристрій, спосіб, речовина). Оформлення договірних матеріалів для врегулювання правовідносин щодо об'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 14: Основні положення ліцензування. Ліцензування об'єктів інтелектуальної власності та обертів господарської діяльності. Ліцензійні платежі.

Тема 15: Інститут патентних повірених. Вимоги до патентних повірених. Реєстрація патентних повірених. Діяльність патентних повірених.

охорона об'єктів інтелектуальної власності												
Тема 13: Основні види ліцензій.		2	2			5						
Тема 14: Основні положення ліцензування		2										
Тема 15: Інститут патентних повірених		2										
ІНДЗ		-	-	-	10	-						
Усього годин	150	30	16			104	78	6	6			

5. Теми та план лекційних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
		ДФ.
1	Тема 1: Поняття інтелектуальної власності План: 1. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності і як система суспільно- правових відносин. 4. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. 5. Поняття використання, управління, та комерціалізації інтелектуальної власності.	2
2	Тема 2: Система права інтелектуальної власності План: 1. Система інтелектуальної власності. 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.	2
3	Тема 3: Авторське право. План: 1. Поняття, основні задачі та функції, принципи та джерела авторського права. 2. Об'єкти та суб'єкти авторського права. 3. Виникнення та здійснення авторського права. 4. Розпорядження авторськими правами, авторський договір.	2
4	Тема 4: Суміжні права План: 1. Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення. 2. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав. 3. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.	2

5	<p>Тема 5: Винахідницька робота під час створення винаходу</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела інформації 2. Сутність будови та методика користування міжнародною класифікацією та патентною інформацією 3. Методи винахідницької та пошукової роботи під час створення винаходу 	2
6	<p>Тема 6: Пошукова робота під час створення винаходу</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки винаходів 2. Класифікація об'єктів винаходів 3. Запитання для самостійного контролю 	2
7	<p>Тема 7: Правові основи патентування винаходу</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі 2. Правова система подачі заявки на винахід 	2
8	<p>Тема 8: Організаційні основи патентування винаходу</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перелік і зміст документів на винахід 2. Принципи формування формули винаходу <p>Запитання для самостійного контролю</p>	2
9	<p>Тема 9: Експертиза заявки на винахід.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Існуючі системи експертизи . 2. Загальні положення про внесення змін у заявку за результатами її експертизи. 	2
10	<p>Тема 10: Порядок видачі патентів за результатами експертизи.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оскарження рішення експертизи. 2. Порядок отримання патенту в Україні. 	2
11	<p>Тема 11: Основні джерела правової охорони інтелектуальної власності.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні джерела правової охорони. 2. Правова охорона авторського права та суміжних прав. 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. 	2
12	<p>Тема 12: Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності</p> <p>План:</p>	2

	1. Міжнародні договори, конвенції, угоди та регіональні організації з питань охорони об'єктів інтелектуальної власності. 2. Втрата прав патентоутримувача та визнання патенту недійсним.	
13	Тема 13: Основні види ліцензій. План: 1. Класифікаційні ознаки ліцензій. 2. Нормативні положення ліцензійної діяльності в Україні.	2
14	Тема 14: Основні положення ліцензування План: 1. Ліцензування об'єктів інтелектуальної власності та обертів господарської діяльності. 2. Ліцензійні платежі. Запитання для самостійного контролю	2
15	Тема 15: Інститут патентних повірених План: 1. Вимоги до патентних повірених. 2. Реєстрація патентних повірених. 3. Діяльність патентних повірених.	2
	Разом	30

6. Теми та план лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
		зф.
1	Тема 1: Поняття інтелектуальної власності План: 1. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності і як система суспільно-правових відносин. 4. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. 5. Поняття використання, управління, та комерціалізації інтелектуальної власності.	2
2	Тема 2: Система права інтелектуальної власності План: 1. Система інтелектуальної власності. 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.	2
3	Тема 3: Авторське право. План: 1. Поняття, основні задачі та функції, принципи та джерела	2

	авторського права. 2. Об'єкти та суб'єкти авторського права. 3. Виникнення та здійснення авторського права. 4. Розпорядження авторськими правами, авторський договір.	
4	Тема 4: Суміжні права План: 1. Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення. 2. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав. 3. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.	2
	Разом	8

7. Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчити структуру патенту і його опису	2
2	Визначення технічного рішення	2
3	Створення формули винаходу	2
4	Створення опису винаходу	2
5	Оформлення прав на винахід	2
6	Патентний пошук	2
7	Структура наукового відкриття	2
8	Структура раціоналізаторської пропозиції	2
	Разом	16

8. Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчити структуру патенту і його опису	2
2	Визначення технічного рішення	2
3	Створення формули винаходу	2
4	Створення опису винаходу	2
5	Оформлення прав на винахід	2
6	Патентний пошук	2
	Разом	12

9. Самостійна робота

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
		зф.
1	Тема 1: Поняття та система права інтелектуальної власності План: 1. Поняття використання, управління, та комерціалізації інтелектуальної власності.	6
2	Тема 2: Авторське право і суміжні права План: 1. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.	6
3	Тема 3: Винахідницька та пошукова робота під час створення винаходу План: 1. Поняття та ознаки винаходів 2. Класифікація об'єктів винаходів	6
4	Тема 4: Правові й організаційні основи патентування винаходу План: 1. Принципи формування формули винаходу	6
5	Тема 5: Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів План: 1. Порядок отримання патенту в Україні.	6
6	Тема 6: Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності План: 1. Втрата прав патентоутримувача та визнання патенту недійсним.	6
7	Тема 7: Основні положення ліцензування План: 1. Ліцензійні платежі.	8
	Разом	44

**10. Самостійна робота
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
		зф.
1	Тема 1: Поняття та система права інтелектуальної власності План: 1. Поняття використання, управління, та комерціалізації	10

	інтелектуальної власності.	
2	Тема 2: Авторське право і суміжні права План: 1. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.	10
3	Тема 3: Винахідницька та пошукова робота під час створення винаходу План: 2. Поняття та ознаки винаходів 2. Класифікація об'єктів винаходів	10
4	Тема 4: Правові й організаційні основи патентування винаходу План: 2. Принципи формування формули винаходу	10
5	Тема 5: Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів План: 1. Порядок отримання патенту в Україні.	10
6	Тема 6: Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності План: 2. Втрата прав патентоутримувача та визнання патенту недійсним.	10
7	Тема 7: Основні положення ліцензування План: 2. Ліцензійні платежі.	18
	Разом	78

11. Індивідуальне науково-дослідне завдання

1. Підготовка рефератів (доповідей).
2. Підбір патентів за темою дипломної роботи.

12. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний* (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).

2.2. *Методи синтезу* (суть: з'єднання виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в одне ціле).

2.3. *Індуктивний метод* (суть: вивчення предметів чи явищ від одиничного до загального).

2.4. *Дедуктивний метод* (суть: вивчення предметів чи явищ від загального до одиничного).

2.5. *Традуктивний метод* (суть: це висновки від загального до загального, від часткового до часткового, від одиничного до одиничного).

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.3. *Дослідницький*

3.4. *Репродуктивний* (суть: можливість застосування вивченого на практиці).

3.5. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, круглі столи, ділові та рольові ігри, використання проблемних ситуацій, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання опорних конспектів лекцій)

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки та електронних таблиць, діалогове навчання.

13. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів, есе, звітів;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

- виробничі ситуації, тощо.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- науково-дослідна робота;

- навчально-дослідна робота;

- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

14. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота															С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате-ста-ція	Су-ма
Модуль 1 -30 балів					Модуль 2 –40 балів					Змістовий модуль 3 – 40 балів								
Змістовий модуль 1 - 15 балів					Змістовий модуль 2 15 балів													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	15	85 (70+15)	15	100
3	3	4	5	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	10				

Заочна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота															С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате-ста-ція	Су-ма
Модуль 1 -30 балів					Модуль 2 –40 балів					Змістовий модуль 3 – 40 балів								
Змістовий модуль 1 - 15 балів					Змістовий модуль 2 15 балів													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	30	100 (70+30)	-	100
3	3	4	5	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	10				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Основи патентознавства. Самохіна Є.А., Ребрій А.М.

Методичні вказівки щодо виконання лабораторно-практичних занять, для студентів 3 курсу «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва» денної форми навчання. Суми, 2011 р., 24 с.

2 Основи патентознавства. Самохіна Є.А.

Конспект лекцій для студентів 3 курсу «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва» денної форми навчання. Суми, 2011 р., 24 с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Мальцев П.М., Емельянова Н.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие для студ. технолог. ин-тов пищ. пром-сти. –К.: Вища шк., 1982. – 188 с.
2. Чус А.С., Данченко В.Н. Основы технического творчества: Учеб. для студ. техн. вузов. – К.: Вища шк., 1983. –180 с.
3. Аністратенко В.О., Федоров В.Г. Математичне планування експериментів в АПК. –К.: Вища шк., 1993. – 375 с.
4. Козлов Г.Ф., Остапчук Н.В., Щербатенко В.В. Системный анализ технологических процессов на предприятиях пищевой промышленности. –К: Техніка, 1977. – 200 с.
5. Дейниченко Г.В., Дуб В.В. Патентознавство: Навч. посібник /Харк. Держ. Ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2006. – 224 с
6. Фурсиенко А.М., Романовский С.В., Беренштейн Д.М. Основы научно-технического творчества, изобретательской и рационализаторской работы.

Допоміжна

1. Крюкова А.А. Основы научно-технической информации: Учеб. пособ. – М.: Высш. шк., 1985. – 224 с.
2. Методичні рекомендації про порядок складання, подачі і розгляду заяви на раціоналізаторську пропозицію: наказ Держпатенту України № 131 від 27 серп., 1995 р.
3. Заворыкин В.М., Житомирский В.Г., Лапчик М.П. Численные методы. – М.: Просвещение, 1991. – 176 с.
4. Вознесенский В.А. Статистические методы планирования эксперимента в технико-экономических исследованиях. – М.: Статистика, 1974. – 192 с.
5. Збірник законів про правову охорону об'єктів промислової власності в Україні // Відомості Верховної Ради України.- №7.– 15 лют., 1994.

14. Інформаційні ресурси

- 1.Український інститут промислової власності. [Електронний ресурс] - <http://base.ukrpatent.org/searchINV/search.php?action=viewall&dbname=inv>
2. Патентний пошук. [Електронний ресурс] - <http://base.ukrpatent.org/searchINV/search.php?action=viewall&dbname=inv>